

WATER, AFVALWATER EN AFVAL

Opvattingen over afval zijn aan verandering onderhevig. Anderhalve eeuw geleden keek men heel anders aan tegen afval en vervuiling. Het onderscheid tussen water, afvalwater en afval was minder uitgesproken dan heden ten dage.

De Rotterdamse stadsgrachten en -sloten namen niet alleen de afvoer van regenwater, huishoudelijk afvalwater en menselijke uitwerpselen voor hun rekening, maar fungeerden daarnaast ook als bron voor het drinkwater. Doordat zich in de grachten een groot deel van het stedelijk afval verzamelde, werd de stad bij voortduring geteisterd door een enorme stank.

In 1854 besloot het stadsbestuur om daar een eind aan te maken door het Waterproject van stadsarchitect Rose [en Scholten] uit te voeren. Aan de stadsgrenzen werden singels gegraven. Alle stedelijk vuil dat in de grachten en sloten belandde werd via sloten

naar de singels gevoerd en vervolgens naar twee stoomgemalen geleid die de drab in de Maas pompten.

Helaas bezonk veel afval nog voor het het stoomgemaal bereikte. Bij laag water was er echter niet voldoende spoelwater om die klus te klaren. Ten oosten van de stad werden daarom waterspaarbekkens aangelegd. Een watertoren moest voor voldoende druk zorgen om het water met behulp van buizen naar de stad te voeren. Een bijkomend voordeel van het spoelstelsel was de mogelijkheid om aan alle Rotterdammers die zich dat konden veroorloven, tegen betaling, vers Maaswater te verstrekken. De Rotterdamse gemeentelijke [drink]waterleiding had aanvankelijk dus een heel ander doel dan de naam doet vermoeden.

Jan van den Noort

Verscheen in *Speciale uitgave van de Wetenschapswijzer tgv de Nationale Wetenschapsweek 1990*, 19